

Vrolijke versjes en bijzondere weetjes
over wilde vogels in ons land

HET DIKKE

Marianne Busser & Ron Schröder

VOGEL

BOEK

Met tekeningen van ivan en ilia

moon

Lees ook:

© 2022 Marianne Busser en Ron Schröder
© 2022 Illustraties: Ivan en Ilija
© 2022 Moon, Amsterdam
Ontwerp omslag en binnenwerk: Petra Gerritsen

ISBN 978 90 488 6484 3
ISBN 978 90 488 6485 0 (e-book)
NUR 273

www.mariannebusser-ronschroder.info
www.ivanilia.nl
www.uitgeverijmoon.nl
www.overamstel.com

OVERAMSTEL
uitgevers

Moon is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Woord vooraf	• 7
Aalscholver	• 8
Bosuil	• 12
Buizerd	• 16
Ekster	• 20
Fazant	• 24
Gierzwaluw	• 28
Grote bonte specht	• 32
Houtduif	• 36
Huismus	• 40
Ijsvogel	• 44
Kiekendief	• 48
Koekoek	• 52
Koolmees	• 56
Meerkoet	• 60
Merel	• 64
Nachtegaal	• 68
Ooievaar	• 72
Patrijs	• 76
Roodborstje	• 80
Spreeuw	• 84
Vlaamse gaai	• 88
Wielewaal	• 92
Wilde eend	• 96
Wilde gans	• 100
Winterkoninkje	• 104
Zanglijster	• 108
Zeemeeuw	• 112
Zilverreiger	• 116
Zwaan	• 120

WOORD VOORAF

Houd jij van dieren? Dan zul je vaak op pad moeten gaan om ze te vinden. Maar als je een vogel wilt zien, hoef je meestal alleen maar even uit het raam te kijken! Het maakt niet uit waar je woont: op het platteland of ergens midden in de stad, vogels zijn overal te vinden. Soms hoog in de lucht, soms rondzwemmend in een vijver of ergens vlakbij in een boom of op de grond.

In ons land leven ontzettend veel vogels. Denk bijvoorbeeld aan meeuwen, duiven, koolmeesjes, mussen en roodborstjes. Maar ook grotere vogels zoals ooievaars, reigers en zwanen zijn hier volop te zien. In dit boek hebben we een aantal van die vogels op een rijtje gezet. Over elke vogel hebben we een versje geschreven en een aantal leuke, bijzondere weetjes verzameld.

Wist je bijvoorbeeld dat een zanglijster een slak alleen maar uit zijn huisje kan krijgen door het op een steen stuk te

slaan? En wist je dat een gierzwaluw met een snelheid van 120 kilometer per uur kan vliegen? En dat zwanenkuikens hun moeder soms als rondvaartboot gebruiken?

Ook kun je in dit boek lezen waarom boeren het niet leuk vinden als een zwerm ganzen op hun grasland gaat uitrusten. Waarom jonge roodborstjes zo snel mogelijk bij hun ouders weggaan als ze ook rode borstveertjes krijgen. En waarom een Vlaamse gaai net iets slimmer is dan een eekhoortje.

Je zult al snel merken dat het ontzettend leuk is om vogels te bekijken en telkens iets meer over ze te leren. We wensen je heel veel plezier!

Met liefs,
Marianne Busser en Ron Schröder

DE AALSCHOLVER

De meeste watervogels
die je in ons landje ziet
maken steeds hun veren vettig
maar een aalscholver dus niet

Dus als hij heeft gedoken
is hij klieder-kledder-nat
en heeft een aalscholver gewoon
geen droge veer meer aan zijn gat

Want zo'n vogel heeft geen vetklier
om zijn veren vet te maken
hij kan echt niet in het water
zonder snel doorweekt te raken

Daarom zoekt hij snel een plekje
waar hij dan een hele tijd
in de zon kan zitten drogen
met zijn vleugels wijd gespreid

Voor hem is duiken in het water
echt een fluitje van een cent
maar goed vliegen, dat is moeilijk
als je zwaar van 't water bent!

DE AALSCHOLVER

De meeste watervogels hebben vetklieren. Daardoor kunnen ze hun veren vettig maken en rolt het water er zo weer vanaf. Een aalscholver heeft geen vetklieren. Hij moet regelmatig met gespreide vleugels in het zonnetje gaan zitten om zijn veren te drogen voordat hij weer kan vliegen.

Aalscholvers zijn viespeuken! Hun nesten zitten vaak vol poep, en als er een jong doodgaat, laten ze die gewoon liggen. Daarnaast eten ze nogal slordig. In en om het nest ligt het dan ook vol met rottende resten vis.

Aalscholvers broeden in grote groepen, deze noemen we kolonies. Zo'n kolonie kun je al van een flinke afstand ruiken door de stank van de rotte vis en poep.

Er zijn maar weinig vogels die een bijnaam hebben, maar de aalscholver heeft er genoeg. Zo wordt hij soms zeeraaf, stinker of schollevaar genoemd. Maar zijn meest opvallende bijnaam is toch wel konteklopper. Die naam dankt hij aan het feit dat hij zo moeizaam vanuit het water kan opstijgen. Meestal stuitert hij daarbij eerst een aantal keren met zijn achterwerk op het water.

Aalscholvers leggen drie tot vier eieren, die het mannetje en vrouwtje samen uitbroeden. Ook zorgen ze samen voor de jongen, totdat ze groot genoeg zijn om zelf op vissenjacht te gaan.

Omdat het aantal aalscholvers in de loop van de tijd nogal is teruggelopen, worden ze nu beschermd. Niet alle vissers zijn daar blij mee, want aalscholvers eten veel vis die zij eigenlijk willen vangen.

Er zijn vissers die aalscholvers gebruiken om vissen te vangen. De vogel wordt dan vastgemaakt aan een touw. Daarna krijgt hij een ring om zijn nek, die zo strak zit dat hij geen vis kan doorslikken. Als de vogel volgens de vissers genoeg heeft gevangen, halen zij de ring weg. Daarna kan de vogel zelf gaan eten. In ons land gebeurt dat gelukkig niet.

De bomen waar aalscholvers hun nesten in maken, worden al snel wit van de poep. Nu is een beetje poep voor een boom niet zo erg, maar aalscholvers produceren zo veel dat de meeste bomen het niet overleven.

DE BOSUIL

De bosuil vangt een muis
en werkt hem een-twee-drie naar binnen
zodra dat is gebeurd
kan zijn uilenmaag beginnen

Hij houdt wat dingen over
zoals botjes en de huid
die spuugt hij er ten slotte
als een grote braakbal uit

Kom je bij een uilennest
en zoek je een tijdje rond
dan zie je vast en zeker
van die ballen op de grond

Ga rustig even zitten
en bekijk er maar een paar
en peuter met een stokje
ook zo'n braakbal uit elkaar

Dan zie je snel welk dier
door hem net opgegeten is
een vogeltje, een muisje
of misschien was het een vis

DE BOSUIL

Een bosuil kan zijn nek 270 graden draaien. Dus zonder de rest van zijn lichaam te bewegen, kan hij in één keer de andere kant op kijken. Dat is extra handig, omdat zijn ogen zélf bijna niet kunnen bewegen.

Uit onderzoek is gebleken dat uilen de enige vogels zijn die de kleur blauw kunnen zien. Ze kunnen dus net als wij fijn genieten van de mooie blauwe lucht.

In het voorjaar – in februari of maart – leggen bosuilen hun eieren. Dat zijn er niet veel. Meestal zo'n twee tot vier. Na een maand komen de jongen uit hun ei, en gaan ze al vrij snel op zoek naar een prettige zitplek.

Pas na drie maanden kunnen jonge bosuilen zelf vliegen, en dan gaan ze ook zelf op jacht. En al vrij snel zoeken ze ergens in de omgeving een eigen gebied om te wonen.

De veren van uilen zijn zo gemaakt, dat de vogels kunnen vliegen zonder geluid te maken. Een muis of een konijntje hoort een uil dan ook niet aankomen.

Bosuilen houden niet van reizen. Ze blijven eigenlijk altijd een beetje in de buurt van de plek waar ze ooit zijn geboren.

Een bosuil is een nachtdier. Dan gaat hij op pad om te jagen. Dat is ook de beste tijd, want als het licht is verstopen de meeste prooidieren zich. Vandaar dat de bosuil overdag het liefst ergens op een tak gaat zitten slapen.

Uilen kunnen uitstekend horen en zien, ook in het donker. En dat is natuurlijk razend handig als ze 's nachts op jacht gaan.

DE BUIZERD

Een buizerd kan actief zijn
maar ook rustig nu en dan
dan denkt hij: waarom moeilijk doen
als het ook simpel kan?

Zo kiest hij soms een nest
dat eerst bewoond werd door wat kraaien
dan hoeft hij niets te bouwen
maar alleen wat te verfraaien

Soms kijkt hij rustig zwevend
vanaf boven naar de grond
misschien kruipt daar vandaag
nog wel iets lekkers voor hem rond

Hij kiest soms ook een plekje
ergens bij een drukke weg
en hoopt op een konijntje
of een vogeltje met pech

Want af en toe dan ziet hij
vanaf een paaltje – zeer tevreden
hoe zijn verse maaltje
in een flits wordt platgereden

DE BUIZERD

Een buizerd is een vrij grote vogel. Daarom kan hij op verschillende dieren jagen. Meestal jaagt hij op muizen, konijnen en mollen. Maar hij zet ook met plezier regenwormen, en allerlei insecten op zijn menu.

Een buizerd kan vanaf grote hoogte een muis zien rennen. Als hij die eenmaal gezien heeft, stort hij zich in volle snelheid naar beneden om de muis met zijn scherpe klauwen te grijpen.

De buizerd maakt een bijzonder geluid, dat het beste te vergelijken is met het miauwen van een kat.

Buizerds zie je vaak in de buurt van een snelweg. Daar zitten ze rustig op een paaltje te wachten. Of ze cirkelen wat rond in de lucht om te zien of een konijn of een haas de fout in gaat bij het oversteken. Maar het gebeurt regelmatig dat een buizerd tijdens het eten van zo'n gemakkelijke maaltijd dan zélf het haasje is, door een aanstormende auto.

In het voorjaar zoekt een mannetje een vrouwtje, en hij probeert haar dan te versieren door allerlei spectaculaire duikvluchten te maken. Als dat lukt, vormen ze een paar, en bouwen een nest. Soms is dat niet nodig en gebruiken ze een oud nest van het jaar daarvoor.

Als de ouders bezig zijn met het zorgen voor de eieren en de jonge vogels, zullen ze hun nest heel goed verdedigen. Als iemand te dicht in de buurt komt, vallen ze aan. Wandelaars en joggers lopen in die tijd het risico aangevallen te worden door een woedende buizerd. Dus let goed op: wandelen met een helm kan een goed idee zijn :-)

In april worden er meestal twee of drie eieren gelegd. Na vijf weken kruipen de kuikens uit het ei. Daarna wordt het echt vermoeiend voor de ouders, want de komende zes weken zullen zij al die snaveltjes moeten voeden.

In de winter zijn er in ons land veel meer buizerds te vinden dan in de zomermaanden. Dat komt omdat veel buizerds uit het noorden en oosten van Europa dan in ons land komen overwinteren.

DE EKSTER

De ekster is luidruchtig
en vaak behoorlijk agressief
hij wordt zelfs beschreven
als een juwelendief

Dat komt door een heel oud sprookje
waarin men beweerde dat
een ekster iets van zilver
uit een huis gestolen had

Mensen bleven dat geloven
en dat doen ze al heel lang
maar als de ekster iets ziet glimmen
wordt hij juist een beetje bang

Hij mag misschien geen zilverdief zijn
maar een rover is het wél
ziet hij een nestje vol met eitjes
dan rooft hij die vaak razendsnel

Zelfs kleine jonge kuikens
grijpt hij als hij ze ziet
maar een zilver- of een goudvlieg
nee, dat is een ekster niet!